

Dok 34

Til: Utdannings- og forskningsdepartementet

UFD
21.11.2005
Saknr: 200503366
Arkivkode: 660

Vår ref: TLJ

Deres ref:

Dato: 25.11.2005

Arkivref: 550\2005\b-05.11.24 forskrift om forrentning og tilbakebetaling av utdanningslån 2006

Høring: Forskrift om forrentning og tilbakebetaling av utdanningslån 2006

Studentenes landsforbund (StL) har mottatt høringsbrev datert 14.10.2005. Vi takker for muligheten for å gi denne høringsuttalelse. StL gir med dette våre kommentarer til høring om forskrift om forrentning og tilbakebetaling av utdanningslån 2006.

Ta gjerne kontakt dersom det er behov for utfyllende kommentarer. Høringen er sendt både som brev og e-post.

Med vennlig hilsen
Studentenes Landsforbund (StL)

Thomas Langeland Jørgensen
Velferdsansvarlig

Gjenpart til: Statens Lånekasse for utdanning
Norsk Studentunion
ANSA
Elevorganisasjonen

HØRINGSUTTALELSE

Arkivref:TLJ\550_Høringsuttalelser fra StL\2005\h-051124 forskrift om forrentning og tilbakebetaling av utdanningslån 2006

Høringsuttalelse om forskrift om forrentning og tilbakebetaling av utdanningslån 2006

Studentenes Landsforbund (StL) mener det har kommet inn noen gode endringer gjennom St.prp.nr.1 (2005-2006). Det gjenstår fortsatt noe for at tilbakebetalingen av studielånet skal bli rettferdig for alle. StL mener at studentene ikke skal betale en prosent ekstra rente til administrasjonskostnader og tap. StL vil gi uttrykk for at utdanningsstøtte er et utdanningspolitisk virkemiddel for å oppnå lik rett til utdanning, og mener at staten skal ta de kostnadene dette medfører utenom det som direkte gis i støtte (lån og stipend) til studentene.

Høringsuttalelsen vil behandle paragrafene i kronologisk rekkefølge.

Kommentarer til kapittel 1: Forrentning og tilbakebetaling av utdanningslån og tap av rettigheter.

Kapittel 1 § 1.1

StL mener det skal være rentefritak under utdanning. StL mener at setningen "*Det blir også regnet renter når låntakeren er i utdanning, men ikke får støtte*" er problematisk på flere områder. Det ene er at StL på prinsipielt grunnlag mener alle som er under utdanning skal ha rentefritak, uansett om studenten mottar støtte eller ikke. Setningen vil også gjøre det verre for studenter som velger vanskeligere studier, som blant annet realfag og enkelte profesjonsutdanninger, som stiller tøffe krav når det gjelder gjennomføring. Også studenter med ulike problemer som fører til at de må utsette eksamener eller som må ta opp igjen fag vil lide hvis denne setningen blir opprettholdt.

StL mener den nevnte setningen må fjernes fra § 1.1

Kapittel 1 § 2.1

StL mener at det er galt å belaste studentene ved å legge på et rentepåslag i tillegg til den fastsatte studielånsrenten. StL viser også til protokollmerkene fra StL, NSU, ANSA og EO i styret i Lånekassen under behandling av fastsettelsen av renter, hvor student- og elevrepresentantene er enige om dette. Følgende protokollmerke blir levert:

"Studentenes Landsforbund, Norsk Studentunion, Elevorganisasjonen og ANSA ser det som beklagelig at renta i Lånekassen er så høy. Vi mener derfor at rentepåslaget i første omgang må halveres, og på sikt fjernes. Som følge av den pågående moderniseringen, vil administrasjonsutgiftene i Lånekassen gå ned."

StL mener derfor at setningen "*I tillegg kommer en prosent p.a. til delvis dekning av administrasjonskostnader og tap.*" må fjernes.

StL stiller også spørsmålsteget ved setningen "*Det blir regnet en prosent høyere rente enn ordinært av hele lånet fra den datoen gjelden er sagt opp.*" StL mener dette ikke hensiktsmessig når man tenker på hvilke grupper som sliter med å betale gjelden sin. StL mener at det ikke er riktig at de som ikke har råd til å betale skal få ett ekstra prosentpoeng på renta.

Studentenes Landsforbund er Norges største studentorganisasjon og representerer 105 000 studenter ved 30 statlige og private utdanningsinstitusjoner. StL er partipolitisk uavhengig og ivaretar og fremmer studentenes økonomiske, faglige, kulturelle, sosiale og demokratiske interesser.

Kapittel 1 § 2.2

StL mener at låntakerne i Lånekassen burde fått mer forutsigbarhet når det gjelder tilbakebetaling av studielånet. StL mener derfor at det i tillegg til fastrente på 3 og 5 år, også burde vært fastrente på ti og tjue år. Vi viser til at vi har bedt finanskomiteen og finansdepartementet om en utredning om et tjue års statsobligasjonsmarked i Norge.

I tillegg vises det til endringsforslag i § 2.1 som også vil gjelde denne paragrafen.

Kapittel 1 § 3.1

StL mener at det skal være valgfritt om låntakerne skal bruke 20, 25 eller 30 år på nedbetalingen, og ønsker samtidig å stille spørsmål om hvorfor nedbetalingstiden er begrenset til 20 år.

Kapittel 1 § 6.1

StL mener at setningen *"En låntaker som får støtte til deltidsutdanning og har lån det tidligere er utstedt betalingsplan for, kan ikke få ny betalingspause."* vil gjøre det vanskeligere å ta en etter og/eller videreutdanning på deltid. Setningen sier at det er greit med etter og/eller videreutdanning på heltid, men ikke deltid. StL påpeker at det ikke er ønskelig å gjøre det vanskeligere å ta etter og/eller videreutdanning.

StL mener den overnevnte setningen må fjernes.

Kapittel 1 § 6.4

StL er glad for at det i St.prp.nr.1 (2005-2006) er fastsatt at det ikke skal gis gebyr til låntakere som benytter e-faktura. Vi vil også påpeke at vi mener at ingen låntakere skal betale gebyr for innbetaling til Lånekassen. StL vil gi uttrykk for at utdanningsstøtte er et utdanningspolitisk virkemiddel for å oppnå lik rett til utdanning, og mener at staten skal ta de kostnadene dette medfører utenom det som direkte gis i støtte (lån og stipend) til studentene.

StL mener derfor at også de som velger å betale med vanlig faktura heller ikke skal få et gebyr på kr. 35.

Kapittel 1 § 6.5

StL mener at Lånekassen ikke burde fått lov til å ta et så høyt gebyr på tilsending av andregangsvarsel. StL mener at statlige etater og private bedrifter skal likestilles på dette punktet. StL mener at Lånekassen ikke skal kunne kreve hele 280 kr. i gebyr på andregangsvarsel. Dette er en unødvendig høy kostnad.

Kapittel 1 § 6.8

StL krever at der i forskriften sies hvilke kostnader det her er snakk om. StL mener at låntakerne har rett til å vite alle kostnadene de har i forbindelse med studielånet.

Kapittel 1 § 7.1

StL ønsker å fjerne setningen *"Det blir regnet en prosent høyere rente enn ordinært på hele lånet fra den datoen gjelden er sagt opp."* Jf. § 2.1 og 2.2

Kapittel 1 § 10.1

StL er fornøyde med at denne paragrafen er tatt inn i forskriften. Det vises til at Lånekassen får mange henvendelser om akkurat denne problemstillingen.

Studentenes Landsforbund er Norges største studentorganisasjon og representerer 105 000 studenter ved 30 statlige og private utdanningsinstitusjoner. StL er partipolitisk uavhengig og ivaretar og fremmer studentenes økonomiske, faglige, kulturelle, sosiale og demokratiske interesser.

Kommentarer til kapittel 2: Rentefritak, betalingsutsettelse og ettergivelse

Kapittel 2 § 1.1

StL vil påpeke at det i setningen "En låntaker som tar utdanning uten å søke om støtte, må søke om rentefritak innen fristen i kapittel II punkt 3.2" ikke gir mening i forhold til hva det egentlig betyr. Fristen det snakkes om regner vi er foreldsesfristen.

StL foreslår derfor å endre setningen til:

"En låntaker som tar utdanning uten å søke om støtte, må søke om rentefritak innen foreldsesfristen i kapittel I punkt 3.2."

Kapittel 2 § 2.5

StL sa i sin høring til ny utdanningstøttelov i forhold til behovsprøving følgende:

§ 7 Behovsprøving

StL har som overordnet prinsipp å sikre alle studenter lik rett til utdanning. StL mener prinsipielt at det ikke skal gå ut over en persons rett til støtte fra Lånekassen at de har valgt å leve sammen en annen person med god økonomi. Videre bør en også tenke på at det er mange studenter som ikke starter på høyere utdanning rett etter endt videregående utdanning. Vi har sett at mange starter med høyere utdanning litt senere i livet og at det også finnes mange studenter som lever med en annen kulturell bakgrunn. StL føler derfor denne paragrafen kan anses foreldet i forhold til dagens samfunn. Det er i dag ikke naturlig å forvente at en person man lever med en kortere eller lengre periode automatisk skal sponse din utdanning. StL mener således at behovsprøving av ektefeller/ registrerte partnere og samboere er problematisk. Når man er avhengig av støtte fra den man bor sammen med for i det hele tatt å få lov til å studere, vil prinsippet om lik rett til utdanning kunne utvannes. Dette selv om ektefeller normalt har gjensidig forsørgelsesplikt. Problemstillingen blir videre satt på spissen når man inkluderer samboere i denne sammenheng, hvor nærheten i økonomisk sammenblanding sjelden er veldig klar. StL ser også klart praktiske problemer med å inkludere samboere i denne paragraf etter som det kan være vanskelig å skille mellom de som formelt er samboere og de som bare lever i bofellesskap.

§ 7 Behovsprøving

Utdanningsstøtten kan behovsprøves mot økonomien til søkeren, søkerens ektefelle/samboer/registrert partner og søkerens forsørgere. Søkerens steforeldre regnes som forsørgere etter denne loven.

Utdanningsstøtten kan falle bort eller reduseres dersom søker får støtte gjennom andre offentlige støtteordninger.

På det samme grunnlag er vi i mot ordlyden i § 2.5, kapittel 2 i forskriften, selv om det i selve loven dessverre åpnes for slik prøving.

Kapittel 2 § 7

StL er glad for at det nå konsekvent omtales som "en låntaker forsettlig eller uaktsomt har brutt opplysningsplikten" i § 7.1 og § 7.2. StL foreslo dette i høringen om ny lov om utdanningstøtte.

StL etterlyser videre en generell merknad til § 7 om når låntakerne kan miste retten til rentefritak. Uten en slik merknad vil det etter vår oppfatning bli vanskelig både for låntakerne og Lånekassen å vite når en kan miste retten til rentefritak.

Kommentarer til kapittel 3: Ettergivelse av utdanningslån i 2006 for låntakere som er bosatt i og utøver et yrke i Finnmark og utvalgte kommuner i andre fylker

Kapittel 3 § 2.1.2

Studentenes Landsforbund er Norges største studentorganisasjon og representerer 105 000 studenter ved 30 statlige og private utdanningsinstitusjoner. StL er partipolitisk uavhengig og ivaretar og fremmer studentenes økonomiske, faglige, kulturelle, sosiale og demokratiske interesser.

StL ser på det som positivt at det i St.prp.nr1. (2005-2006) er foreslått å endre bokstav a) ved å redusere kravet til yrkesaktivitet til 50 %. StL mener at dette vil hjelpe mange som ønsker å bosette seg i de aktuelle områdene, men som har problemer med å få seg en fulltidsstilling på 100 %. Dette er særlig viktig for yrker innen helse og sosialprofesjonene.

Studentenes Landsforbund er Norges største studentorganisasjon og representerer 105 000 studenter ved 30 statlige og private utdanningsinstitusjoner. StL er partipolitisk uavhengig og ivaretar og fremmer studentenes økonomiske, faglige, kulturelle, sosiale og demokratiske interesser.